

QUẢN LÝ CÔNG TÁC CHỦ NHIỆM LỚP Ở TRƯỜNG TIỂU HỌC TRÊN ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ QUY NHƠN, TỈNH BÌNH ĐỊNH

Nguyễn Văn Sen

Trường tiểu học Lý Thường Kiệt
thành phố Quy Nhơn, tỉnh Bình Định
Email: senpgdq@gmail.com

Tóm tắt: Công tác giáo dục học sinh trong nhà trường rất quan trọng, đặc biệt là đối với học sinh tiểu học. Giáo viên chủ nhiệm đóng vai trò rất lớn, có ảnh hưởng nhiều đến nhân cách, lối sống, phẩm chất đạo đức và các kĩ năng của học sinh. Công tác chủ nhiệm là một hoạt động có tính khoa học và rất cụ thể, bản chất của nó là hoạt động tổ chức giáo dục con người. Vì thế, nó là một nhiệm vụ hết sức quan trọng trong mỗi nhà trường và cần phải thực hiện tốt việc quản lý công tác chủ nhiệm.

Từ khóa: Giáo viên chủ nhiệm; Công tác chủ nhiệm; Quản lý; Quản lý công tác chủ nhiệm.
Nhận bài: 15/02/2022; Phản biện: 19/02/2022; Duyệt đăng: 22/02/2022.

1. Đặt vấn đề

Trong nhà trường, công tác giáo dục học sinh tiểu học rất quan trọng. Để đạt được mục tiêu đào tạo có chất lượng thì vai trò của nhà trường được đặt lên hàng đầu và lớp học là nơi để tổ chức giảng dạy và học tập. Nhà trường đã cử ra những giáo viên giỏi, nhiệt huyết làm chủ nhiệm lớp, để quản lý trực tiếp một lớp học, giúp cho công tác quản lý của nhà trường được đảm bảo và chất lượng hơn. Ngoài ra, còn mối quan hệ bền vững và lợi ích giữa nhà trường - gia đình - xã hội, đó là sự phối hợp giữa các tổ chức xã hội, cha mẹ học sinh đóng vai trò rất lớn trong việc hình thành phẩm chất, năng lực học sinh. Để các mối quan hệ đó phát triển thuận lợi và tốt đẹp, cầu nối giữa nhà trường và cha mẹ học sinh, đó chính là các thầy cô làm công tác chủ nhiệm lớp. Giáo viên chủ nhiệm là trung tâm, là linh hồn của lớp, là người tập hợp sự đoàn kết học sinh trong tập thể lớp, là người giữ vai trò to lớn trong tổ chức mọi hoạt động của lớp.

Chính vì thế, giáo viên chủ nhiệm có vị trí, vai trò rất quan trọng trong trường tiểu học nói chung và các trường tiểu học trên địa bàn thành phố Quy Nhơn, tỉnh Bình Định nói riêng, có ảnh hưởng nhiều đến nhân cách, lối sống, phẩm chất đạo đức và các kĩ năng của học sinh. Công tác chủ nhiệm lớp là vô cùng quan trọng trong nhiệm vụ giáo dục của mỗi nhà trường và nó đem lại thành công trong công tác giáo dục của nhà trường. Có thể thấy, việc lựa chọn đội ngũ giáo viên chủ nhiệm lớp của nhà trường luôn được chú trọng vào đầu mỗi năm học, việc xây dựng được đội ngũ giáo viên chủ nhiệm tốt chính là xây dựng được nề nếp học tập tốt và các hoạt

động giáo dục ngoài giờ lên lớp được chú trọng, thúc đẩy các phong trào thi đua phát triển. Điều đó cho thấy, công tác chủ nhiệm hiện nay là một nhiệm vụ hết sức quan trọng trong mỗi nhà trường và mỗi cấp học lại có những đặc thù khác nhau về tâm sinh lý lứa tuổi. Chúng ta không thể áp dụng cho các cấp học một phương pháp chung, vì vậy, vấn đề đặt ra là cần thực hiện tốt quản lý công tác chủ nhiệm, nhất là công tác hướng dẫn, tập huấn cho giáo viên làm công tác chủ nhiệm, hiệu quả công tác của giáo viên chủ nhiệm chính là các sản phẩm giáo dục của mình.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Công tác chủ nhiệm lớp

Công tác giáo viên chủ nhiệm là công tác tổ chức giáo dục toàn diện cho học sinh của từng lớp, trên cơ sở đó phối hợp với các lực lượng giáo dục để xây dựng tập thể lớp thành tập thể tốt, góp phần xây dựng tập thể tốt hơn trong nhà trường.

Giáo viên chủ nhiệm ở các trường tiểu học thành phố Quy Nhơn là người được hiệu trưởng bổ nhiệm trong số những giáo viên có kinh nghiệm và có uy tín. Giáo viên chủ nhiệm lớp được thay mặt Hiệu trưởng quản lý và tổ chức học tập, rèn luyện đạt mục tiêu đào tạo. Giáo viên chủ nhiệm vừa đóng vai trò quản lý hành chính Nhà nước, vừa đóng vai trò người thầy giáo, đồng thời còn đóng vai trò người đại diện cho quyền lợi của tập thể lớp; Giáo viên chủ nhiệm là người chủ chốt của nhà trường làm công tác giáo dục đạo đức, lối sống cho học sinh lớp mình chủ nhiệm; Giáo viên chủ nhiệm là cầu nối giữa

lớp với các giáo viên bộ môn, Ban giám hiệu, Tổ chuyên môn, các tổ chức đoàn thể trong nhà trường và Cha mẹ học sinh; Giáo viên chủ nhiệm là người tổ chức các hoạt động giáo dục trong lớp, các hoạt động tập thể và chịu trách nhiệm trước hiệu trưởng về công tác giáo dục và đào tạo, lối sống và chuẩn kiến thức kĩ năng cần đạt của lớp mình; Giáo viên chủ nhiệm lớp là người đại diện quyền lợi, nguyện vọng chính đáng của tập thể học sinh, là cầu nối giữa gia đình, nhà trường và xã hội. Như vậy, giáo viên chủ nhiệm là giáo viên được hiệu trưởng tin tưởng giao phó, chịu trách nhiệm chính trong việc quản lí, tập hợp và phối hợp với các lực lượng khác để thực hiện hoạt động giáo dục đối với học sinh lớp được giao. Đội ngũ giáo viên chủ nhiệm là tập hợp các giáo viên làm công tác chủ nhiệm lớp theo chủ đích của người hiệu trưởng, được tổ chức hoạt động theo nội quy, quy định cụ thể nhằm làm cho công tác giáo dục, quản lý học sinh của giáo viên chủ nhiệm, của nhà trường có hiệu quả, chất lượng hơn.

Ngoài công tác giảng dạy, giáo dục học sinh trong trường tiểu học, giáo viên chủ nhiệm còn có các nhiệm vụ quản lý công tác chủ nhiệm lớp theo quy định khoản 2 điều 27 của Thông tư 28/2020/TT-BGDĐT 04/9/2020 của BGD&ĐT Ban hành Điều lệ Trường tiểu học, quy định các nhiệm vụ của giáo viên chủ nhiệm như sau: [2]

- Chủ động nắm bắt thông tin từng học sinh của lớp được phân công làm công tác chủ nhiệm; xây dựng các hoạt động giáo dục của lớp thể hiện rõ mục tiêu, nội dung, phương pháp giáo dục đảm bảo tính khả thi, phù hợp với đặc điểm học sinh, với hoàn cảnh và điều kiện thực tế nhằm thúc đẩy sự tiến bộ của cả lớp và của từng học sinh.

- Thực hiện các hoạt động giáo dục theo kế hoạch đã xây dựng và được hiệu trưởng phê duyệt.

- Phối hợp chặt chẽ với cha mẹ học sinh hoặc người giám hộ, giáo viên, tổng phụ trách Đội, các tổ chức xã hội có liên quan để tổ chức các hoạt động giáo dục và hỗ trợ, giám sát việc học tập, rèn luyện của học sinh lớp mình chủ nhiệm; tổng hợp nhận xét, đánh giá học sinh cuối kỳ I và cuối năm học; hướng dẫn học sinh bình bầu và đề nghị khen thưởng; lập danh sách học sinh đề nghị ở lại lớp; hoàn chỉnh việc ghi học bạ cho học sinh.

- Báo cáo thường kì hoặc đột xuất về tình hình của lớp với hiệu trưởng.

2.2. Công tác chủ nhiệm lớp ở các trường tiểu học thành phố Quy Nhơn, tỉnh Bình Định.

Công tác chủ nhiệm lớp ở các trường tiểu học tại thành phố Quy Nhơn thường được tiến hành theo một số

nội dung sau:

- Thu thập và xử lý thông tin: Giáo viên chủ nhiệm ở các lớp sẽ tiến hành thu thập các thông tin của học sinh nhằm để tìm hiểu và nắm vững đối tượng đó, là điều kiện để làm tốt công tác của giáo viên chủ nhiệm lớp. Giáo viên chủ nhiệm cần hiểu rõ toàn bộ cuộc sống tâm hồn, tình cảm của học sinh kể cả những thay đổi trong đời sống nội tâm của từng học sinh để có giải pháp tác động phù hợp, kịp thời.

- Xây dựng tập thể học sinh vững mạnh: Sau khi nắm rõ được thông tin của cá nhân học sinh và tập thể học sinh lớp chủ nhiệm, giáo viên chủ nhiệm phải xây dựng tập thể lớp thành một tập thể thân thiện, vững mạnh. Trong bối cảnh hiện nay, giáo viên chủ nhiệm phải phát triển toàn diện từng học sinh, xây dựng và phát triển tập thể lớp, tập thể đó phải có sự đoàn kết.

- Xây dựng kế hoạch chủ nhiệm lớp: đây là chương trình hoạt động của giáo viên chủ nhiệm, được xây dựng một cách có hệ thống trong công việc, dự định làm trong thời gian một năm học với cách thức và trình tự tiến hành nhằm đạt được mục tiêu đề ra.

- Tổ chức thực hiện các hoạt động giáo dục cho học sinh: Ngoài hoạt động học tập trên lớp cho học sinh nhằm phát triển năng lực hoạt động trí tuệ, năng lực tư duy sáng tạo ở học sinh thì giáo viên chủ nhiệm còn phải tổ chức các hoạt động giáo dục vừa xây dựng, phát triển tập thể, vừa hình thành phát triển nhân cách cho học sinh qua việc xây dựng kế hoạch lao động cụ thể để giáo dục học sinh và các hoạt động văn hóa, văn nghệ, thể dục, thể thao, giải trí, trải nghiệm...

- Phối hợp với gia đình học sinh và các lực lượng giáo dục khác: Việc phối hợp với gia đình học sinh, với các giáo viên bộ môn, với tổ chức đoàn thể, các tổ chức xã hội có liên quan để phát huy sức mạnh tổng hợp, hỗ trợ lẫn nhau cùng thực hiện mục tiêu giáo dục học sinh.

- Kiểm tra, đánh giá kết quả giáo dục của học sinh: Trong suốt cả quá trình học, giáo viên chủ nhiệm sẽ nhận xét, đánh giá và xếp loại học sinh vào cuối kỳ và cuối năm học; ngoài ra, còn có báo cáo định kỳ hoặc đột xuất về tình hình của lớp với hiệu trưởng nhà trường.

- Xây dựng, quản lý và sử dụng hồ sơ giáo dục: giáo viên chủ nhiệm phải có sổ kế hoạch giảng dạy, giáo án, bảng tổng hợp kết quả đánh giá giáo dục, sổ ghi chép sinh hoạt chuyên môn và dự giờ, sổ chủ nhiệm, sổ công tác đội (đối với tổng phụ trách đội).

Ngoài ra, để thực hiện tốt các nội dung trong công tác chủ nhiệm lớp, giáo viên còn cần phải có các phương pháp hỗ trợ thực hiện công tác giáo viên chủ nhiệm lớp

nhu: Phương pháp vận động quần chúng; Phương pháp giáo dục cá biệt; Phương pháp tổ chức sinh hoạt tập thể; Phương pháp tổ chức giữa các hoạt động...

2.3. Quản lý công tác chủ nhiệm lớp

Quản lý công tác chủ nhiệm lớp là quản lý các hoạt động tổ chức, điều hành đội ngũ giáo viên chủ nhiệm và các hoạt động nhằm nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện trong nhà trường.

- Quản lý đội ngũ giáo viên chủ nhiệm: Giáo viên chủ nhiệm là người chủ chốt của nhà trường làm công tác giáo dục đạo đức, lối sống cho học sinh lớp mình chủ nhiệm; Giáo viên chủ nhiệm là cầu nối giữa lớp với các giáo viên bộ môn, ban giám hiệu, tổ chuyên môn, các tổ chức đoàn thể trong nhà trường và cha mẹ học sinh... Như vậy, việc xây dựng một đội ngũ giáo viên chủ nhiệm lớp nhằm thực hiện việc quản lý và giáo dục học sinh ở từng lớp, quản lý đội ngũ giáo viên chủ nhiệm đây là một nhiệm vụ quan trọng của người hiệu trưởng trường tiểu học. Người hiệu trưởng căn cứ vào tình hình thực tế các lớp, đặc điểm học sinh, lựa chọn các giáo viên cho phù hợp để làm chủ nhiệm ở các lớp.

- Quản lý các hoạt động của giáo viên chủ nhiệm: là quản lý việc lập kế hoạch công tác và kế hoạch tổ chức các hoạt động; tìm hiểu, nắm vững đối tượng giáo dục và môi trường giáo dục; xây dựng tập thể lớp vững mạnh, đoàn kết, thân ái; tổ chức thực hiện các nội dung giáo dục toàn diện; phối hợp với các lực lượng giáo dục trong và ngoài nhà trường; đánh giá kết quả giáo dục học sinh của người giáo viên chủ nhiệm. Hiệu trưởng có trách nhiệm hướng dẫn, phổ biến, tổ chức tập huấn và thường xuyên kiểm tra, đánh giá việc lập kế hoạch công tác, tổ chức các hoạt động với mục tiêu, biện pháp phù hợp thực hiện các nội dung giáo dục toàn diện.

2.4. Thực tiễn quản lý công tác giáo viên chủ nhiệm lớp ở trường tiểu học

Hiện nay, trên địa bàn thành phố Quy Nhơn có 25 trường tiểu học, 02 trường Tiểu học và Trung học cơ sở, 01 trường 03 cấp học Ischool (trong đó có 15 trường đạt chuẩn quốc gia và 10 trường được công nhận kiểm định chất lượng giáo dục), tổ chức giảng dạy học tập tại 44 điểm trường với 24.766 học sinh ở 677 lớp; đã huy động 100% trẻ trong độ tuổi vào lớp 1; Tổ chức học 2 buổi/ngày ở 28 trường với 425 lớp (62,8%) và 14.955 học sinh (60,4%), trong đó có 7.922 học sinh học bán trú ở 23 trường (82,1%) trên số học sinh học 2 buổi/ngày) [4].

Với mong muốn nâng cao chất lượng công tác giáo viên chủ nhiệm, phòng giáo dục và đào tạo thành phố Quy Nhơn đã: Tập trung chỉ đạo việc quản lý, tổ chức

dạy học theo chuẩn kiến thức, kỹ năng; Điều chỉnh nội dung dạy học phù hợp đặc điểm tâm sinh lý học sinh; Tiếp tục thực hiện mô hình trường tiểu học mới; đổi mới đồng bộ phương pháp dạy, phương pháp học và kiểm tra, đánh giá theo hướng phát huy tính chủ động, tích cực, tự học, phát triển năng lực học sinh; Tăng cường cơ hội tiếp cận giáo dục cho trẻ em có hoàn cảnh khó khăn; duy trì, củng cố và nâng cao chất lượng phổ cập giáo dục tiểu học đúng độ tuổi; Đẩy mạnh xây dựng trường chuẩn quốc gia, thực hiện công tác kiểm định chất lượng giáo dục đảm bảo chất lượng trường đạt chuẩn quốc gia và kiểm định chất lượng; nâng cao chất lượng tổ chức dạy học 2 buổi/ngày và bán trú; Tổ chức các chuyên đề về an toàn giao thông ở tất cả các trường; phong trào của Đội Thanh niên TP. Hồ Chí Minh được duy trì và hướng đến đổi mới hình thức và hiệu quả hoạt động.

Bên cạnh đó, các trường đã chủ động xây dựng kế hoạch giáo dục theo định hướng phát triển năng lực học sinh thông qua việc tăng cường các hoạt động vận dụng kiến thức đã học vào thực tiễn, chú trọng giáo dục đạo đức, rèn luyện kỹ năng sống, hiểu biết xã hội cho học sinh; Điều chỉnh nội dung và yêu cầu các môn học và các hoạt động giáo dục một cách linh hoạt, phù hợp với từng đối tượng, thời gian và điều kiện dạy học của địa phương.

Thành phố cũng đã tổ chức nhiều các hoạt động giáo dục, trong đó có hội thi giáo viên chủ nhiệm lớp giỏi: Cấp thành phố 19/19 đạt 100%, trong đó 01 giải nhất, 07 giải nhì, 10 giải ba và 01 khuyến khích; Cấp tỉnh đạt 5/10, trong đó 02 giải nhì và 03 giải ba [4].

Ở lứa tuổi tiểu học, các em học sinh đang trong quá trình hình thành và phát triển nhân cách, việc định hướng tốt sẽ giúp cho các em phát triển tốt và ổn định về nhân cách sau này. Vì vậy, được thầy cô chủ nhiệm tốt sẽ là dấu ấn theo suốt cuộc đời các em học sinh. Song để làm tốt công tác chủ nhiệm lớp trong nhà trường thì ban giám hiệu nhà trường tiểu học tại thành phố Quy Nhơn cần phải phát huy tốt hơn nữa vai trò chỉ đạo, định hướng hoạt động, phối kết hợp các lực lượng giáo dục trong và ngoài nhà trường để hỗ trợ cho giáo viên chủ nhiệm lớp. Muốn vận hành hệ thống này một cách đồng bộ và có hệ thống nhằm phát huy được hiệu quả cao nhất cần có được một hệ thống các biện pháp quản lý công tác chủ nhiệm lớp phù hợp trong nhà trường. Đặc biệt trong bối cảnh xã hội hiện nay đặt ra cho giáo viên chủ nhiệm, cho cán bộ quản lý nhà trường những thách thức và các yêu cầu mới cần có những thay đổi trong cách quản lý và thực hiện công tác chủ nhiệm mới phát huy được vai trò nòng cốt của giáo dục nhà trường.

3. Kết luận

Trong những năm qua các trường tiểu học trên địa bàn thành phố Quy Nhơn, tỉnh Bình Định, đã có nhiều nỗ lực đưa ra các cách thức quản lý công tác chủ nhiệm lớp, và đã đạt được nhiều kết quả tích cực. Kết quả đã thể hiện rõ qua các hội thi giáo viên dạy giỏi cấp tiểu học từ cấp thành phố đến cấp tỉnh tổ chức. Việc quản lý công tác chủ nhiệm lớp ở một số trường tiểu học đã có nhiều chuyển biến tốt, tuy nhiên vẫn còn tồn tại, hạn chế và bất cập ở một số khâu. Một bộ phận cán bộ quản lý, giáo viên chủ nhiệm nhận thức chưa đúng, chưa sâu sắc về vị trí, vai trò và tầm quan trọng của công tác chủ nhiệm lớp. Một số bộ phận cán bộ quản lý, giáo viên còn hạn chế về lý luận và kinh nghiệm thực tiễn dẫn đến kết quả hoạt động trong công tác chủ nhiệm lớp và quản lý công tác chủ nhiệm lớp thiếu tính khoa học, tính hệ thống làm cho hiệu quả giáo dục chưa cao. Những bất cập nêu trên cần phải được nghiên cứu khắc phục bằng những biện pháp hợp lý, đồng bộ

nhằm xây dựng và phát triển đội ngũ giáo viên chủ nhiệm lớp làm lực lượng nòng cốt trong công tác giáo dục và dạy học của nhà trường, góp phần thực hiện thành công mục tiêu nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện học sinh là vấn đề cấp thiết. □

Tài liệu tham khảo

- [1]. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2019), *Chỉ thị số 138/CT-BGDĐT ngày 18/01/2019 về việc Chấn chỉnh tình trạng lạm dụng hồ sơ, sổ sách trong nhà trường; căn cứ Điều lệ trường học.*
- [2]. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2020), *Thông tư số 28/2020/TT-BGDĐT - Điều lệ Trường tiểu học,* Hà Nội.
- [3]. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2021), *Chỉ thị 800/CT-BGDĐT - Thực hiện nhiệm vụ năm học 2021 - 2022 ứng phó với dịch Covid-19, tiếp tục thực hiện đổi mới, kiên trì mục tiêu chất lượng giáo dục và đào tạo,* Hà Nội.
- [4]. Phòng Giáo dục và Đào tạo - UBND TP. Quy Nhơn (2021), *Báo cáo tổng kết năm học 2020-2021.*
- [5]. Quốc hội nước CHXHCN Việt Nam (2019), *Luật Giáo dục,* NXB Chính trị quốc gia, Hà Nội.

Managing the works of head teachers in the primary schools in Quy Nhon city, Binh Dinh province

Nguyen Van Sen

Ly Thuong Kiet Primary School, Quy Nhon city, Binh Dinh province

Email: senpgdq@gmail.com

Abstract: *Educating the students in the schools is very important, especially for the elementary students. The head teachers play a huge role, having a lot of influence on the students' personality, lifestyle, moral qualities and skills. The work of head teachers is a scientific and very specific activity. Its nature is an activity of organizing people's education. Therefore, it is a very important task in every school and it is necessary to manage well the head teachers' works.*

Keywords: *Head teachers, the work of head teachers, management, managing work of head teachers.*